

SPA dla czterech kółek...

Moda na dużą dbałość o pojazdy, które mają służyć właścicielom przez lata oraz rosnąca zamożność obywateli sprawia, że popyt na autokosmetyki oraz preparaty techniczne w Polsce cały czas się zwiększa. Coraz bardziej popularne salony pielęgnacji pojazdów zachęcają do korzystania ze swoich usług. Jednak rozwijająca się prężnie branża chemii samochodowej sprawia, że klienci mają do dyspozycji produkty pielęgnacyjne wysokiej jakości, dzięki czemu mogą wykonywać auto detailing we własnym zakresie.

Ile aut jeździ po polskich drogach? Odpowiedź na to pytanie nie jest prosta, ponieważ jak wynika z danych Ministra Spraw Wewnętrznych, liczba aut zarejestrowanych w Polsce jest zupełnie inna od liczby aut posiadających aktualną polisę OC czy też pojazdów posiadających ważne badania techniczne.

Od 1990 roku obserwuje się znaczący wzrost liczby rejestrowanych w kraju aut (*Rysunek 1*). W 2014 roku liczba ta przekroczyła 20 mln sztuk. W 2015 roku wzrosła o kolejne 10 mln i wyniosła 30 862 835 sztuk, z czego aktualną polisę OC ma 60,7%, a ważne badania techniczne 53% pojazdów. Klasuje to Polskę na piątym miejscu w rankingu liczby aut osobowych przypadających na 1000 mieszkańców w krajach Unii Europejskiej (*Rysunek 2*). Wyprzedzają nas tylko Luksemburg, Włochy, Litwa i Norwegia.

Czym jest auto detailing?

Czasy, kiedy do mycia auta wystarczyła woda, gąbka i płyn do naczyń, a do jego pielęgnacji czysta szmatka i trochę pasty polerskiej, minęły bezpowrotnie. Producenci chemii samochodowej prześcigają się w kreowaniu nowych marek i produktów, wyspecjalizowanych do konkretnych zadań. Powstające autokosmetyki są reklamowane jako ekskluzywne, stworzone ze specjalnie wyselekcjonowanych składników, innowacyjne czy też profesjonalne. Już nie mówi się tylko o myciu i czyszczeniu auta, ale o jego pielęgnacji, renowacji i konserwacji, a czynności tych nie dokonuje się w myjniach samochodowych lub warsztatach, a w studiach zaawansowanej kosmetyki samochodowej, salonach pielęgnacji samochodów lub auto spa.

Proces kompleksowej pielęgnacji pojazdu w celu przedłużenia jego żywotności oraz przywrócenia stanu fabrycznego nazywany jest auto detailingiem. Auto detailing, zgodnie ze swoją definicją, to zoptymalizowany proces kompleksowego czyszczenia, renowacji i konserwacji pojazdu samochodowego lub jego elementów. Celem zabiegów jest podniesienie walorów estetycznych i użytkowych pojazdu, a także przedłużenie jego żywotności. Mylnie kojarzony jest tylko i wyłącznie z praniem i czyszcze-

niem tapicerki czy polerowaniem lakieru. Auto detailing dotyczy zarówno wnętrza, jak i części zewnętrznych samochodu. W detailingu wewnętrznym czyści się zarówno elementy tapicerskie, podsufitki, kokpit, ale także wszelkie elementy tworzywowe i metalowe. Nacisk kładzie się również na odnowę najdrobniejszych szczegółów, które mają przywrócić stan fabryczny. Detailing zewnętrzny to wszelkie procesy regeneracyjne i konserwacyjne powłoki lakierniczej, kół, szyb, elementów chromowanych.

Sama regeneracja powłoki lakierniczej to dość długi proces składający się z takich etapów, jak oczyszczenie karoserii (z obcych cząstek na powierzchniach zewnętrznych), polerowania powłoki lakierniczej (ma na celu usunięcie rys, utlenień, wżerów czy innych niedoskonałości), konserwacji (zabezpieczająca przed negatywnym wpływem warunków atmosferycznych i przywieraniem obcych cząstek).

Należy podkreślić, że auto detailingowi poddawane są zarówno auta nowe w celu zabezpieczenia i zminimalizowania pojawiania się oznak zużycia, jak i starsze, aby wizualnie poprawić wygląd auta. Rodzaj przeprowadzanych zabiegów jest jednak inny w zależności od wieku auta. W przypadku aut nowych główny nacisk kładzie się na procesy mające za zadanie zabezpieczenie powierzchni przed wpływem czynników zewnętrznych, takich jak promieniowanie UV i utlenianie, kwaśne deszcze i ptasie odchody oraz stosowaną powszechnie w okresie zimowym solą drogową. Wykorzystywane są na przykład powłoki charakteryzujące się wysoką odpornością, takie jak kwarcowe lub ceramiczne. Auta starsze są głównie poddawane renowacji w celu poprawy wyglądu już zniszczonych powierzchni, usunięcia drobnych zarysowań i ożywienia koloru lakieru, a także odświeżenia wyglądu tapicerki czy deski rozdzielczej. Bardzo często zabiegi te są stosowane w przypadku pojazdów przeznaczonych do dalszej sprzedaży.

Koszt zabiegów, w zależności od wybranego salonu i pakietu, waha się od kilkuset do kilku tysięcy złotych. Proces zajmuje zwykle kilkanaście godzin, a w skrajnych przypadkach, przy bardzo szerokim zakresie zabiegów, nawet kilka dni.

Serwisy proponujące klientom auto detailing zalecają regularne zabiegi, które mają gwarantować długotrwałe utrzymanie się efektu poprawy wyglądu. Kuszą one najlepszymi kosmetykami i najnowszymi trendami oraz profesjonalną, specjalnie wyszkoloną kadrą pracowniczą.

Asortyment produktów

Aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom właścicieli pojazdów, którzy z różnych względów nie chcą lub nie są w stanie skorzystać z oferty salonów pielęgnacji samochodów, producenci chemii samochodowej proponują kosmetyki dla aut jakości salonowej, ale do samodzielnego wykonania auto detailingu. Produkty te mają mieć tak samo wysoką jakość, muszą jednak być proste w użyciu i nie wymagać od użytkownika specjalistycznego sprzętu.

Liczba procesów i czynności, jakie należy wykonać podczas auto detailingu oraz fakt, iż poszczególne elementy auta zbudowane są z różnych materiałów i narażone są na wszelakiego rodzaju zabrudzenia i zużycie sprawia, że wśród preparatów do pielęgnacji pojazdów praktycznie nie ma środków uniwersalnych, typu "all in one". Każdy element wymaga szczególnego traktowania, dlatego do pełnej pielęgnacji auta potrzebne jest nawet kilkanaście produktów.

Asortyment autokosmetyków dostępnych na rynku jest bardzo szeroki. Obejmuje preparaty do mycia karoserii, szyb i felg, pianki i szampony do tapicerki, preparaty do pielęgnacji kokpitów (aerozole, mleczka, nawilżane chusteczki), pianki i preparaty do odświeżania oraz czyszczenia nawiewów i klimatyzacji, specjalne preparaty do usuwania owadów oraz plam ze smoły i żywicy, nabłyszczacze i czernidła do opon oraz wiele innych. Postać fizykochemiczna preparatu ściśle związana jest z miejscem jego użycia. Do mycia karoserii używany jest zatem odpowiedni szampon (często z woskiem carnauba), ponieważ łatwo go nanieść na gąbkę i umyć dużą powierzchnię, jaką stanowi karoseria samochodu.

Do czyszczenia felg, ze względu na ich kształt i konstrukcję, przeznaczone są różnego rodzaju aktywne piany, które usuną mocno przylegający brud. Pianki te, w za-

leżności od tego czy są zalecane do felg aluminiowych, czy stalowych, różnią się składem i parametrami fizykochemicznymi.

Jak już wspomniano, w auto detailingu nie ma preparatów uniwersalnych, dlatego dobór odpowiedniego kosmetyku jest bardzo ważny. Wskazane jest także, aby każdy autokosmetyk spełniał kilka funkcji, np. pianka do klimatyzacji czyściła przewody wentylacyjne, usuwała nieprzyjemne zapachy oraz działała grzybobójczo, a pianka do szyb oprócz usuwania tłustych plam, zacieków czy pozostałości owadów zabezpieczała powierzchnię przed zaparowaniem.

Oprócz kosmetyków samochodowych na rynku jest obecnych bardzo dużo preparatów technicznych przydatnych w drobnych pracach naprawczych. Smar miedziowy, silikonowy, ceramiczny, zmywacz do gaźników i hamulców, odrdzewiacze, spraye do czyszczenia styków, a także sezonowo odmrażacze do zamków i szyb oraz preparaty ułatwiające rozruch starszych silników, tzw. samostarty, to tylko część z dostępnych na rynku produktów.

W przypadku chemii samochodowej dużą część produktów stanowią wyroby sezonowe, na które popyt wzrasta w okresie wiosenno-letnim (preparaty do czyszczenia nawiewów i klimatyzacji, szampony, preparaty do felg) oraz bezpośrednio przed sezonem jesienno-zimowym (woski, silikony do uszczelnień, preparaty do konserwacji podwozia), kiedy większość właścicieli aut chce przygotować pojazd do nadchodzących złych warunków atmosferycznych.

Top trendy, czyli kierunki rozwoju rynku autokosmetyków

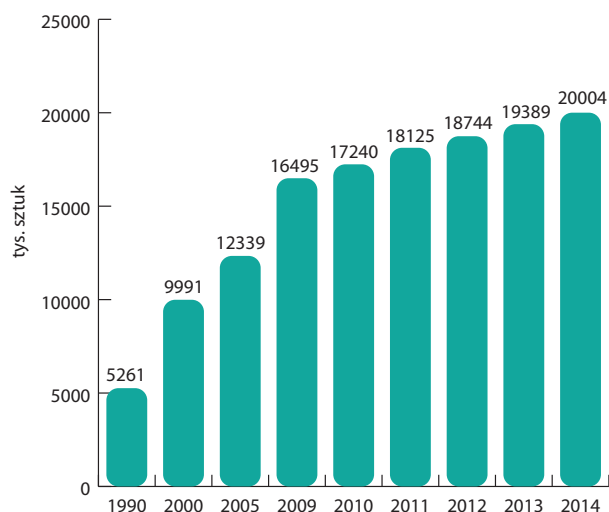
Trendy w branży chemii samochodowej

nie zmieniają się w szybkim tempie, jednak mają znaczny wpływ na nowo wprowadzane na rynek linie autokosmetyków.

Głównym trendem są wspomniane już tzw. produkty profesjonalne do użytku "garażowego". Preparaty te muszą być zaawansowane technicznie, o wysokiej skuteczności działania, jednak równocześnie powinny być proste w użyciu. Często spotyka się w tej grupie aerozole lub spraye typu trigger, które są gotowe do użycia bez konieczności rozcieńczania preparatu lub stosowania dodatkowego specjalistycznego sprzętu. Coraz większą popularnością cieszą się również różnego typu nawilżane chusteczki, np. do kokpitów, tapicerki skórzanej i szyb. Od pewnego czasu wśród kosmetyków samochodowych można znaleźć produkty zawierające nanomateriały. Są to m.in. preparaty z nanosrebrem do odświeżania i dezynfekcji klimatyzacji, płyny do spryskiwaczy, w których nanocząstki wyrównują mikroskopijne nierówności szyb czy też szampony z nanowoskami. Określenie „nano” poprawia wizerunek produktów technicznych, jako bardziej zaawansowanych technologicznie i ma gwarantować ich nowocześnieść oraz ponadprzeciętną skuteczność w działaniu. Ze względu na stale rosnącą świadomość konsumentów w zakresie ochrony środowiska oraz wszechobecny trend ekologiczny, producenci branży chemicznej zostali zmuszeni do opracowywania nowych surowców i produktów, które spełniałyby założenia tego kierunku. Coraz większa liczba klientów zwraca uwagę na to, czy dany wyrób jest wykonany z naturalnych składników, posiada opakowanie, które można poddać recyklingowi oraz czy podczas opracowywania receptury nie były wyko-

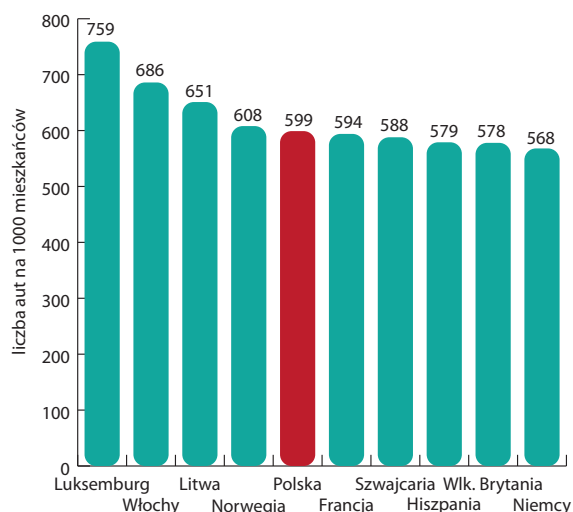
nywane testy na zwierzętach. W przypadku kosmetyków moda na produkty ekologiczne zagościła na dobre i stanowi od wielu lat bardzo mocny trend. Również sektor chemii gospodarczej od pewnego czasu mocno związał się z tym kierunkiem. Jednak produkty chemii technicznej, w tym auto kosmetyki, nigdy nie kojarzyły się z produktami przyjaznymi środowisku. Obecność w wielu preparatach dużej ilości rozpuszczalników organicznych sprawiała, że cały produkt był klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska i człowieka. Stosowanie takich preparatów wymagało używania odzieży ochronnej i powinno być wykonywane w dobrze wentylowanych pomieszczeniach. Ponieważ jednak „zielony trend” zagościł na dobre w wielu gałęziach przemysłu chemicznego, również preparaty do pielęgnacji pojazdów zaczęły się zmieniać. Bardzo dobrym przykładem są nowoczesne receptury preparatów do kokpitów samochodowych. Dzięki wyeliminowaniu szkodliwych rozpuszczalników produkt, który do tej pory był skrajnie łatwopalny, stwarzał zagrożenie dla środowiska wodnego oraz działał drażniąco i szkodliwie na organizm człowieka, jest teraz jedynie skrajnie łatwopalnym aerozolem. Pojawiają się również szampony do aut, które zawierają ekologiczne związki powierzchniowo czynne pochodzące z naturalnych, odnawialnych źródeł i posiadające odpowiedni stopień biodegradowalności, a receptura ma neutralne pH i jest nietoksyczna dla środowiska. ■

JOANNA KONDZIOŁKA
kierownik działu badawczo-
wdrożeńowego
Jago Pro sp. z o.o.

Rysunek 1. Liczba zarejestrowanych aut w Polsce, lata 1990-2014

Źródło: Rocznik Statystyczny 2015

Rysunek 2. Liczba aut na 1000 mieszkańców w krajach UE, 2014 rok

Źródło: ACEA/Eurostat